

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 6/2012-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. januára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť V. P., B., prechodne B., zastúpeného advokátom JUDr. T. K., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-1516/OVK-B2-2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. P. o d m i e t a pre jej neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. septembra 2011 doručená sťažnosť V. P. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava II (ďalej len „okresné riaditeľstvo PZ“) v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-1516/OVK-B2-2007.

Sťažovateľovi bolo uznesením okresného riaditeľstva PZ sp. zn. ČVS: ORP-1619/1-OVK-B2-2006 z 12. novembra 2006 vznesené obvinenie pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 a 2 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, v spolupáchateľstve s ďalšími osobami. Uznesením okresného riaditeľstva PZ sp. zn. ČVS: ORP-1619/1-OVK-B2-2006 z 8. novembra 2007 bola trestná vec sťažovateľa vylúčená na samostatné konanie. Konanie je v súčasnosti vedené pod sp. zn. ČVS: ORP-1516/OVK-B2-2007.

K ďalšiemu priebehu trestného konania sťažovateľ uviedol, že v konaní bola 25. marca 2010 *„na základe previerky prokurátora zistená a konštatovaná trojročná nečinnosť vyšetrovateľa. Dňa 03.06.2010 bola vykonaná ďalšia previerka prokurátora pričom zistené rovnaké nedostatky a prijaté opatrenia zostali bez účinku. Dňa 12.01.2011 prokuratúra konštatuje, že po ďalšom preverení bolo zistené, že opatrenia sa minuli účinkom nakoľko vyšetrovateľ od roku 2006 vykonal dňa 07.09.2010 a dňa 20.07.2010 len dva úkony a to výsluch obvineného P. a výsluch poškodeného Š., ktoré však vzhľadom na nedodržanie ustanovení o povinnej obhajobe mladistvého boli procesné nespôsobilé. Následne v roku 2011 boli vykonané výsluchy ako poškodených tak aj obvinených. Sťažovateľ bol počas toho času súčinný a nakoľko prieskumy boli zásahom prokurátora odstránené, nepovažoval v tom čase za potrebné podávať v zmysle §210 TP sťažnosť na preskúmanie postupu policajta a odstránenie prieskumov v konaní. Pri nasledujúcich jednotlivých procesných úkonoch však vyšlo najavo, že vzhľadom na značný odstup času spôsobený už konštatovanými prieskumami si svedkovia ako aj obvinený nespomínajú na priebeh skutku a detaily, ktoré by preukázali jeho nevinu, na čo sťažovateľ reagoval návrhom na zastavenie trestného stíhania v zmysle §215 TP zo dňa 06.04.2011 a tiež žiadosťou o zmenu právnej kvalifikácie z pôvodného zločinu lúpeže na trestný čin výtržníctva. Na uvedené reagoval prokurátor zmenou právnej kvalifikácie na pokračovací prečin lúpeže v zmysle §188 ods. 1 TZ a oznámil sťažovateľovi, že na zastavenie trestného stíhania či inú zmenu kvalifikácie nie sú podľa jeho názoru splnené zákonné podmienky. ...*

Sťažovateľ má za to, že nečinnosťou vyšetrovateľa po dobu dlhšiu ako 3 roky bol poškodený tak, že v súčasnosti nie je vzhľadom na odstup času možné dokázať jeho nevinu. Sťažovateľ má za to, že v prípade, že by nedošlo k pochybeniu OČTK a neboli by spôsobené neúmerné bezdôvodné prietahy, tak svedkovia by lepšie pamätali okolnosti páchania skutku, ktorý sa im kladie za vinu a zároveň konfrontácie so sťažovateľom by priniesli viacero odstránených rozporov vo výpovediach. Okrem iného má sťažovateľ za to, že takto dlhá dĺžka konania je neúmerná jeho obtiažnosti a sťažovateľ bol tak vystavený pocitu právnej neistoty, ktorý je umocňovaný nekonzistentnými výsledkami vyšetrovania.“.

Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že prípravné konanie trestného stíhania vedeného proti jeho osobe „sa po takmer šiestich rokoch od začatia trestného stíhania a vznesenia obvinenia sťažovateľovi len nedávno podarilo ukončiť a to z vágnym výsledkom. Je zároveň ťažké predpokladať, či bude predmetná trestná vec v dohľadnej dobe ukončená či už podaním obžaloby resp. iným prípustným rozhodnutím v prípravnom konaní, napríklad zastavením trestného stíhania.“.

Z hľadiska právnej a faktickej zložitosti konanie podľa názoru sťažovateľa nepredstavuje „trestnú vec, ktorú je možné považovať za právne a fakticky zložitú. Nejedná sa o obzvlášť závažné zločiny vyžadujúce niekoľkoročné zdĺhavé dokazovanie. Všetky potrebné dôkazy bolo možné zabezpečiť výsluchom svedkov a vykonaním procesných úkonov, čo však vyšetrovateľ bez akéhokoľvek dôvodu opomenul. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania možno, počas celej doby konania, hodnotiť ako aktívne a súčinné. V dôsledku toho nemohlo správanie sťažovateľa prispieť k zdĺhavosti konania a nevykazuje znaky, ktoré by mali byť v neprospech sťažovateľa pri posudzovaní zbytočných prietahov v tomto konaní.“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vo veci rozhodol týmto nálezom:

„Základné práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, bolo porušené postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru

v Bratislave II, v prípravnom trestnom konaní, ktoré je dnes vedené pod ČVS: ORP-1516/OVK-B2-2007.

Ústavný súd prikazuje Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru v Bratislave II aby v prípravnom trestnom konaní, ktoré je dnes vedené pod ČVS: ORP-1516/OVK-B2-2007 konali bez zbytočných prieťahov v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi V. P. primerané finančné zadosťučinenie v sume 10.000,-€ (slovom: desať tisíc EUR), ktoré mu je Okresné Riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave II povinné zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi V. P. primerané finančné zadosťučinenie v sume 10.000 -€ (slovom desaťtisíc eur), ktoré mu je Okresná prokuratúra Bratislava II povinná zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi V. P. náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 314,18 EUR, ktorá je splatná do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. T. K. vedený v Č., a.s., pobočka B. “

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov konania.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc,

návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti namietajúcej porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov ústavný súd vždy skúma, či sťažovateľ využil v súlade s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde všetky právne prostriedky na ochranu týchto práv.

Podstatou sťažnosti sú namietané zbytočné prietahy v postupe okresného riaditeľstva PZ v trestnej veci sťažovateľa.

Podľa § 210 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) obvinený, poškodený a zúčastnená osoba majú právo kedykoľvek v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania žiadať prokurátora, aby bol preskúmaný postup policajta, najmä aby boli odstránené prietahy alebo iné nedostatky vo vyšetrovaní alebo skrátenom vyšetrovaní. Policajt musí žiadosť prokurátorovi bez meškania predložiť. Prokurátor je povinný žiadosť preskúmať a o výsledku žiadateľa upovedomiť.

Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa odseku 2 tohto ustanovenia podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby (ďalej len

„podávateľ podnetu“), ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre pri vybavovaní podnetu je prokurátor povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné na posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, či sú splnené podmienky na podanie návrhu na začatie konania pred súdom alebo na podanie opravného prostriedku, či môže vstúpiť do už začatého konania pred súdom alebo vykonať iné opatrenia, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 35 ods. 2 zákona o prokuratúre prokurátor posudzuje podnet podľa obsahu, pričom prihliada na všetky skutočnosti, ktoré počas prešetrovania vyšli najavo.

Ak podľa § 35 ods. 3 zákona o prokuratúre prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia na odstránenie porušenia zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2 zákona o prokuratúre).

Podľa § 6 ods. 1 písm. a) a b) zákona o prokuratúre je nadriadený prokurátor oprávnený vydať podriadenému prokurátorovi pokyn, ako má postupovať v konaní a pri plnení úloh, prípadne vykonať úkony podriadeného prokurátora alebo rozhodnúť, že ich vykoná iný podriadený prokurátor.

Z citovaných ustanovení Trestného poriadku a zákona o prokuratúre vyplýva, že sťažovateľ mal v doterajšom konaní v jeho trestnej veci k dispozícii účinné právne prostriedky nápravy – žiadosť o preskúmanie postupu vyšetrovateľa (podľa § 210 Trestného poriadku), ako aj podnet a tiež opakovaný podnet (podľa § 31 až § 36 zákona

o prokuratúre), ktorými sa mohol domáhať preskúmania zákonnosti postupu okresného riaditeľstva PZ. Z obsahu sťažnosti a pripojených príloh je zrejmé, že sťažovateľ počas celého doterajšieho konania žiadosť ani podnet, resp. opakovaný podnet nepodal. Prieťahy v konaní boli zistené až individuálnou previerkou vykonanou dozorujúcou prokurátorkou 25. marca 2010.

V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu je sťažovateľ, ktorý namietal porušenie svojich základných práv zbytočnými prieťahmi zo strany orgánov činných v trestnom konaní v prípravnom konaní, povinný pred podaním sťažnosti ústavnému súdu využiť všetky dostupné a účinné prostriedky nápravy, teda žiadosť o preskúmanie postupu policajta a o odstránenie prieťahov vo vyšetrovaní podľa § 210 Trestného poriadku, ako aj prostriedky podľa § 31 až § 36 zákona o prokuratúre (m. m. III. ÚS 365/04).

Sťažovateľ, zastúpený advokátom, v sťažnosti nepreukázal a ani netvrdil, že by podal žiadosť podľa § 210 Trestného poriadku alebo podnet či opakovaný podnet v zmysle § 31 až § 36 zákona o prokuratúre (resp. výslovne v sťažnosti uvádza, že žiadosť podľa § 210 Trestného poriadku nepodal), ale obrátil sa priamo na ústavný súd, v dôsledku čoho bola jeho sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietnutá aj pre jej neprípustnosť (§ 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd nad rámec uvedeného poukazuje tiež na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05). Zároveň zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že ochranu základnému právu na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov upravenému v čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd poskytuje len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu podaná v čase, keď k namietanému porušovaniu

práva ešte dochádza a nečinnosť orgánu verejnej moci v tom čase ešte trvá (m. m. II. ÚS 387/06).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že dozorujúca prokurátorka na základe vykonaných individuálnych previerok a zistenia nečinnosti vyšetrovateľa prijala adekvátne opatrenia vedúce k odstráneniu priesťahov v konaní (uznesenie o odňatí veci vyšetrovateľovi č. k. 1 Pv 1761/07-37 z 12. januára 2011). O účinnosti prijatých opatrení svedčí v neposlednom rade aj tvrdenie sťažovateľa obsiahnuté v jeho sťažnosti, podľa ktorého *„v roku 2011 boli vykonané výsluchy ako poškodených tak aj obvinených. Sťažovateľ bol počas toho času súčinný a nakoľko priesťahy boli zásahom prokurátora odstránené, nepovažoval v tom čase za potrebné podávať v zmysle §210 TP sťažnosť na preskúmanie postupu policajta a odstránenie priesťahov v konaní.“*

Z uvedených dôvodov ústavný súd mohol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť odmietnuť aj ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. januára 2012